

Liturgie voor de dienst op Witte Donderdag, 17 april 2024
Viering van het Heilig Avondmaal

We worden stil voor het aangezicht van God

v. Onze hulp is in de naam van de Heer

a. die hemel en aarde gemaakt heeft

v. die de verdrukten recht verschaft

a. die de hongerige brood geeft.

v. O God, wees ons genadig en zegen ons.

a. Laat uw licht over ons schijnen.

v. Dan zullen wij uw wegen kennen

a. alle volken uw reddende kracht.

We zingen: *God zij ons gunstig en genadig* (Psalm 67: 1 en 3)

67:1

God zij ons gunstig en genadig.

Hij schenke ons 't gezegend licht

dat overvloedig en gestadig

straalt van zijn heilig aangezicht:

opdat hier op aarde / elk uw weg aanvaarde

en tot U zich wend',

zo, dat allerwegen / ieder volk de zegen

van uw heil erkent.

67:3

De aarde heeft de vrucht gegeven,

die door de hemel werd verwekt,

en uit haar schoot ontspruit nieuw leven

waar God zijn hand houdt uitgestrekt.

God is ons genegen, / onze God geeft zegen,

Hij die alles geeft,

Hij zal zijn geprezen, / Hem zal alles vrezen

wat op aarde leeft.

Over de viering

Gebod

We zingen: *Jezus om uw lijden groot* (Lied 558: 1,2,3,4,5)

558:1

Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

558:3

Om de zalving door een vrouw,
vreugdeolie, geur van rouw,
teken van wat komen zou,
Kyrie eleison.

558:2

Heer, om uw zachtmoedigheid,
vorst die op een ezel rijdt
en om Sions onwil schreit,
Kyrie eleison.

558:4

Om het brood, Heer, dat Gij
breekt,
om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt,
Kyrie eleison.

558:5

Here, om uw bloedig zweet,
als Ge alleen de wijnpers treedt,
om de kelk vol bitter leed,
Kyrie eleison.

Lezing uit het Oude Testament: Exodus 13:5-10

⁵Als de HEER u eenmaal in het gebied van de Kanaänieten, de Hethieten, Amorieten, Chiwwieten en Jebusieten gebracht heeft, in het land dat Hij onder ede aan uw voorouders beloofd heeft, een land dat overvloeit van melk en honing, neem dan steeds in deze maand het volgende gebruik in acht: ⁶Eet zeven dagen lang ongedesemd brood, en vier op de zevende dag feest ter ere van de HEER. ⁷Niet alleen moet u die zeven dagen ongedesemd brood eten, ook mag er in het hele land geen gedesemd brood of zuurdesem bij u te vinden zijn. ⁸En vertel uw kinderen die dag: “Zo gedenk ik wat de HEER voor mij heeft gedaan toen ik wegtrok uit Egypte.” ⁹Laat dit gebruik zijn als een herinneringsteken om uw arm en op uw voorhoofd, zodat de wetten van de HEER voortdurend op uw lippen zijn. De HEER heeft u immers met sterke hand uit Egypte bevrijd. ¹⁰Ieder jaar opnieuw moet u dit gebruik op de vastgestelde tijd in acht nemen.

We zingen: *De koning van Egypteland* (Lied 169: 1,2,6)

169:1

De koning van Egypteland
trok al zijn legers saam.
Ons lot was echter in Gods hand.
Geprezen zij zijn Naam!

Refrein:

Zing de Heer, want hij is hoog verheven,
het paard en zijn ruiter stortte hij in zee.
Zing de Heer wat hij is hoog verheven,
het paard en zijn ruiter stortte hij in zee.

169:2

Hun ruiters zaten hoog te paard,
hun wagens reden snel.
Maar hoger nog verheven is
die streed voor Israël. Refrein

169:6

Loof nu de Heer met snarenspeel
en hef de tamboerijn,
want Hij verlost Israël.
Geprezen moet Hij zijn. Refrein

Lezing uit het Nieuwe Testament: Marcus 14: 12-25

Het pesachmaal

¹²Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood, wanneer het pesachlam wordt geslacht, zeiden zijn leerlingen tegen Hem: 'Waar wilt U dat wij voorbereidingen gaan treffen zodat U het pesachmaal kunt eten?' ¹³Hij stuurde twee van zijn leerlingen op pad en zei tegen hen: 'Ga naar de stad. Daar zal een man die een kruik water draagt jullie tegemoetkomen; volg hem, ¹⁴en wanneer hij ergens binnengaat, moeten jullie tegen de heer des huizes zeggen: "De meester vraagt: 'Waar is het gastenvertrek waar Ik met mijn leerlingen het pesachmaal kan eten?'" ¹⁵Hij zal jullie een grote bovenzaal wijzen, die al is ingericht en waar alles gereedstaat; maak daar het pesachmaal voor ons klaar.' ¹⁶De leerlingen vertrokken naar de stad, en alles gebeurde zoals Hij gezegd had, en ze bereidden het pesachmaal.

¹⁷Toen de avond was gevallen, kwam Hij met de twaalf. ¹⁸Terwijl ze aanlagen voor de maaltijd, zei Jezus: 'Ik verzeker jullie: een van jullie, die met Mij eet, zal Mij uitleveren.' ¹⁹Ze werden bedroefd en vroegen een voor een aan Hem: 'Ik ben het toch niet?' ²⁰Maar Hij zei tegen hen: 'Het is een van jullie twaalf, die met Mij uit dezelfde schaal eet. ²¹Want de Mensenzoon zal heengaan zoals over Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'

²²Terwijl ze aten, nam Hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.' ²³En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker, en allen dronken eruit. ²⁴Hij zei tegen hen: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt. ²⁵Ik verzeker jullie: Ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God.'

We zingen: *Niet als een storm, als een vloed* (Lied 321: 1,2,3,5,6)

321:1

Niet als een storm, als een vloed,
niet als een bijl aan de wortel
komen de woorden van God,
niet als een schot in het hart.

321:2

Maar als een glimp van de zon,
een groene twijg in de winter,
dorstig en hard deze grond –
zo is het koninkrijk Gods.

321:3

Stem die de stilte niet breekt,
woord als een knecht in de wereld,
naam zonder klank zonder macht,
vreemdeling zonder geslacht.

321:5

Blinden herkennen de hand,
dovemansoren verstaan Hem.
Zalig de man die gelooft,
zalig de vrouw aan de bron.

321:6

Niet in het graf van voorbij,
niet in een tempel van dromen,
hier in ons midden is Hij,
hier in de schaduw der hoop.

Verkondiging
Muziek

We zingen: *Ubi caritas* (Lied 568a, afwisseling van Latijn, Nederlands en Fries, 6 keer)

Ubi caritas er amor,
ubi caritas, Deus ibi est.

Daar waar liefde heerst, en vrede,
daar waar liefde heerst, daar is God met ons.

As der freonskip is en leafde,
as der freonskip is, dan is God by ús.

Voorbeden, besloten met *God fan fier en hein, ús Heit*

1. God fan fier en hein, ús Heit,
dat wy hilligje jo namme,
ûnder ús sa faak ûntwijd,
troch jo eigen bern beskamme.

3. Jou ús hjoed ús deistich brea
en ferjou wat wy misdiene,
sa't ek wy ferjûn ha, Hear,
al dy't skuldich foar ús stiene.

2. Bûch de folken nei jo wet,
lit jo ryk op ierde komme.
Byn jo wil ús op it hert
en wy sykhelje ferromme.

4. Lit oer ús gjin neare nacht,
lied ús net yn blyn begearen.
Binne wy yn duvels macht,
Hear, ferlos ús fan 'e kwead

5. God fan fier en hein ús Heit,
wûnder heimnis is jo namme,
grut yn krêft en hearlikheid,
oant yn alle tiden. Amen

Vredegroet

V: Vrede is het woord dat wij mogen spreken
Vrede is het brood dat wij mogen breken.
De Vrede van de Heer zij met u.

A: De Vrede van de Christus is in ons midden.

We zingen: *Wie geeft het brood, dat hongerigen voedt* (Lied 381: 4 en 5)
381:4

Wie geeft het brood, dat hongerigen voedt,
 waar is de bron waaruit ik drinken moet?
 Gij, Heer, alleen kunt mijn genezing zijn;
 voed mij en drenk mij met uw brood en wijn.

381:5

Nu ik mijn hand strek naar 't gebroken brood
 en neem de beker, die Gij zelf mij bood,
 hoe komt Gij met uw goedheid mij nabij;
 berg me in uw liefde, Heer, en zegen mij.

Tafelgebed

V: Gij die weet wat er in mensen omgaat
 aan hoop en twijfel,
 domheid, drift, plezier, onzekerheid.

**A: Gij die ons denken peilt
 en ieder woord naar waarheid schat
 en wat onzegbaar is
 onmiddellijk verstaat.**

V: Gij toetst ons hart
 en Gij zijt groter dan ons hart.

A: Op elk van ons houdt Gij uw oog gericht.

V: En niemand, of hij heeft een naam bij U.
 En niemand valt of zij valt in uw handen
 en niemand leeft of hij leeft naar U toe.

A: Maar nooit heeft iemand U gezien.

V: In dit heelal zijt Gij onhoorbaar. En diep in de aarde
 klinkt uw stem niet. En ook in de hoogte niet.
 En niemand die de dood is ingegaan keerde ooit terug,
 om ons van U te groeten.

**A: Aan U zijn wij gehecht. Naar U genoemd.
 Gij alleen weet wat dat betekent. Wij niet.
 Wij gaan de wereld door met dichte ogen.**

V: Maar soms herinneren wij ons een naam,
 een oud verhaal, dat ons is doorverteld,
 over een mens die vol was van uw kracht:

A: Jezus van Nazaret.

V: In hem zou uw genade zijn verschenen,
uw mildheid en uw trouw.
In hem zou, voorgoed, aan het licht gekomen zijn
hoe Gij bestaat: weerloos en zaveloos,
dienaar van mensen.

**A: Hij was zoals wij zouden willen zijn:
een mens van God, een vriend, een licht, een herder,
die niet ten eigen bate heeft geleefd,
en niet vergeefs, onvruchtbaar, is gestorven.**

Instellingswoorden

V: Die in de laatste nacht dat hij nog leefde
– dat is deze nacht –
het brood gebroken heeft en uitgedeeld,
en heeft gezegd: Neemt, eet, dit is mijn lichaam
zo zult gij doen, tot mijn gedachtenis.

Toen nam hij ook de beker, en hij zei:
Dit is mijn levenskracht, dit is mijn bloed,
dat ik wil geven tot bevrijding dezer wereld.
Als je uit deze beker drinkt, denk dan aan mij.
Tot zijn gedachtenis nemen wij daarom dit brood
en breken het voor elkaar,
om goed te weten wat ons te wachten staat
als wij leven hem achterna.

**A: Zijn dood gedenken wij,
Zijn opstanding belijden wij,
Zijn toekomst verwachten wij.
Maranatha! Heer, kom spoedig!**

V: Zo gedenken wij het geheim van de Gekruisigde:
de opstanding en het leven.

Delen van brood en wijn onder muziek

We zingen: *U wil ik danken, grote Levensvorst* (Lied 381: 6)
381:6

U wil ik danken, grote Levensvorst;
Gij hebt gestild mijn honger en mijn dorst.
Uw kracht, uw leven daalde in mij neer;
in uw gemeenschap wil ik blijven, Heer.

We lezen: Marcus 14: 26-31

²⁶Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg. ²⁷Jezus zei tegen hen: 'Jullie zullen allemaal ten val komen, want er staat geschreven: "Ik zal de herder doden, en de schapen zullen uiteengedreven worden." ²⁸Maar nadat Ik uit de dood ben opgewekt, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea.' ²⁹Petrus zei tegen Hem: 'Misschien zal iedereen ten val komen, maar ik niet!' ³⁰Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: juist jij zult Me vannacht, nog voor de haan tweemaal gekraaid heeft, driemaal verloochenen.' ³¹Maar Petrus hield met grote stelligheid vol: 'Al zou ik met U moeten sterven, verloochenen zal ik U nooit.' Alle anderen zeiden iets dergelijks.

We zingen: *Nu is de dag ten einde* (Lied 244: 1 en 2)**244 : 1**

Nu is de dag ten einde,
nu wil mijn hart zich wenden
tot U, zo groot en goed.
Wil naar uw kind, o Here,
uw licht gelaat toekeren,
verlicht mij, zet mijn ziel in gloed.

244:2

Ik bid U, o Algoede,
vannacht mij te behoeden,
ik schuil weer aan uw hart.
Bezweer de boze machten
en alle duist're krachten;
weer van mij wat mijn ziel verwacht.

We lezen: Marcus 14: 32-42

³²Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en Hij zei tegen zijn leerlingen: 'Blijven jullie hier zitten, terwijl Ik ga bidden.' ³³Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden ³⁴en zei tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier waken.' ³⁵Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan Hem voorbij mocht gaan. ³⁶Hij zei: 'Abba, Vader, voor U is alles mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Maar laat niet gebeuren wat Ik wil, maar wat U wilt.' ³⁷Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? ³⁸Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' ³⁹Weer ging Hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. ⁴⁰Toen Hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze Hem moesten antwoorden. ⁴¹Toen Hij voor de derde maal terugkwam, zei Hij tegen hen: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is genoeg. Het

ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. ⁴²Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.'

We zingen: *Blijf bij mij* (Taizé)

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.

Bleibet hier und wachet mit mir.
 Wachet un betet. Wachet und betet.

Bleibet hier und wachet mit mir.
 Wachet un betet. Wachet und betet.

Bleibet hier und wachet mit mir.
 Wachet un betet. Wachet und betet.

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.

Meine Seele ist zu Tode betrübt
 Bleibt hier und wacht mit mir

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.

Setzt euch und wartet hier
 Während die dort beten.

Blijf bij mij en waak hier met mij.
 Waak en blijf bidden. Waak en blijf
 bidden.